

Socioekonomiska skillnader vid användning av ytersättningsprotes jämfört med konventionell höftprotes: En registerbaserad fall-kontroll studie

Alexander Oxblom, Christian Bitar, Ola Rolfson¹, Håkan Hedlund, Abdul Rashid Qureshi², Harald Brismar, Per Wretenberg³, Mårten Palme⁴, Johanna Adami⁵, Li Felländer-Tsai

¹ Avd för ortopedi, Institutionen för kliniska vetenskaper, Sahlgrenska akademien Göteborgs universitet, ² Enheten för medicinska njursjukdomar, CLINTEC, Karolinska Institutet, ³ Ortopedkliniken, Institutionen för medicinska vetenskaper, Örebro Universitet och Örebro Universitetssjukhus, ⁴ Nationalekonomiska Institutionen, Stockholms universitet, ⁵ Sophiahemmet Universitet

Bakgrund:

Socioekonomiska faktorer hos patienter har föreslagits ha en inverkan på val av nya medicinska och kirurgiska tekniker samt behandlingar. Syftet med studien var att undersöka pre-operativa socioekonomiska skillnader mellan patienter med tredje generationens ytersättningsprotes (MoM-HR) och ocementerad höftprotes (THA).

Metod:

Alla patienter registrerade i Svenska Ledprotesregistret samt Patientregistret med en primär koxartrosdiagnos som 1999–2014 opererats med antingen MoM-HR (N=1,481) eller ocementerad THA (N=14,390) inkluderades i denna nationella fall-kontroll studie. Registerinformationen samkördes med Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier registret (LISA) för att få information om utbildning och inkomst. Vi genomförde en 1:1 matchning baserat på ålder, kön, samt Charlson comorbiditetsindex. Exponeringen definierades som preoperativ utbildningsgrad, inkomst, samt födelseland. Fall var de som fått MoM-HR och kontroller de som fått en ocementerad THA. Grupperna jämfördes med Chi 2 test.

Resultat:

Innan matchning bestod MoM-HR-gruppen av yngre patienter, större andel män, samt med mindre komorbiditet än THA-gruppen. Dessa skillnader försvann efter matchningen. I den matchade kohorten, som bestod av 1,481 MoM-HR och 1,481 ocementerade THA, så hade 55% av MoM-HR patienterna de högsta utbildningsgraderna jämfört med 42% i THA-gruppen, och fler i MoM-HR gruppen hade hög inkomst jämfört med THA-gruppen. Det fanns ingen skillnad mellan grupperna i andelen födda i Sverige eller utomlands.

Diskussion:

Patienter med hög utbildningsgrad och hög inkomst var överrepresenterade i MoM-HR-gruppen, vilket kan tyda på att socioekonomiska faktorer påverkar valet av operationsmetod för koxartrospatienter.